

ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДОВО - СРЕБРЕНА ИКОНА ОД МОНАСТИРОТ НА ГОРАТА ТАВОР

■ Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

Од Назаретските височини се протега исклучителен поглед на многуте брановидни брда на Галилеја. Гората Тавор, која се издигнува 588 метри над рамнината, е најпривлечна од сите брда. Таа се забележува и од далечина, не само поради големата височина, туку и заради заоблениот врв во форма на купола. Овде на посетителите им се чини дека секој камен е исполнет (или зрачи) со историско и со религиозно минато. Името на гората по потекло е арапско, *Jebel Tor*, планина на бикот, што ни укажува (не потсетува) на стариот Феникиски култ и дамнешното ранопаганско свето значење кое таа го имала.

Името Тавор често се спомнува во Библијата: планината ги означува (маркира) старите територии меѓу племињата Зебулун, Исахар и Нафтали.

Оваа гора се наоѓа меѓу Назарет и Галилејското езеро и е место на Христовото Преображение, а за тоа сведочат Светото Писмо и Светото Предание. Одејќи кон Тавор од западната страна,

Гората Тавор е спомната и во Стариот Завет: Дебора испрати по Варака, синот на Авинеема од Кедес Нефталимов, и му рече: "Зарем не ти заповеда Господ, Бог Израилев: - иди, собери народ на гората Тавор и земи со себе десет илјади души од Нефталимовите синови и од Завулоновите синови...".

на десната страна се гледа селото Наин во кое Исус го воскреснал синот единец на една вдовица. Наин постои и денес и тоа сега е арапско-муслиманско село.

ТРИ СЕНИЦИ

Ако се отвори Светото Писмо може да се забележи дека Гората Тавор е спомната и во Стариот Завет: Дебора испрати по Варака, синот на Авинеема од Кедес Нефталимов, и му рече: "Зарем не ти заповеда Господ, Бог Израилев: - иди, собери народ на гората Тавор и земи со себе десет илјади души од Нефталимовите синови и од Завулоновите синови...".

Од Светото Предание се верува, а и од Светото Писмо јасно се гледа дека Преображението Господово било на Тавор "на високата Гора".

За овој необичен настан пишуваат и евангелистите Матеј, Марко и Лука.

А по шест дни ги зеде Исус со Себе Петра, Јакова и брата му Јована, и ги изведе во ви-

сока гора сами; и се преобрази пред нив; и лицето Негово светна како сонце, а алиштата Му станаа бели како светлина. И ете, им се јавија Мојсеј и Илија, кои разговараа со Него. Тогаш Петар Му одговори на Исуса и рече: "Господи, добро ни е да бидеме овде; ако сакаш да направиме тука три сеници: една за Тебе, една за Мојсеја и една за Илија." Додека уште говореше тој, ете, ги засени светол облак; и се слушна глас од облакот, кој велеше: "Овој е Мојот возљубен Син, во Кого е Мојата волја; Него послушајте Го!" И кога го слушнаа тоа учениците, паднаа ничкум и многу се исплашија. Но, Исус, штом се приближи, се допре до нив и им рече: "Станете и не плашете се!" А тие, кога ги подигнаа очите, не видоа некој друг освен Исус. А кога слегуваа од планината, Исус им заповеда и рече: "Никому не кажувајте што видовте, додека Синот Човечки не воскресне од мртвите!" (Мат. 17, 1-10)

Во IV век светиот цар Кон-

ГОРАТА ТАВОР КОЈА ДОМИНИРА НАД ИЗРАИЛЕВАТА РАМНИНА

стантин Велики и неговата мајка - светата царица Елена, изградиле прекрасен свет храм на гората Тавор. Подоцна на оваа гора се изградени и други цркви и манастири. Но, арапската наезда ги урнала сите византиски манастири и цркви на гората Тавор. Во XIII век (1263 година) султанот Вивар ги разурнал, едноставно со земја ги срамнил сите свети обележја на гората Тавор. Фрањевците од Назарет често доаѓале на Тавор, и покрај опасноста по нивниот живот. Дури во 1631 година тие се населиле на Тавор. Подоцна, со откопување ги откриле ѕидините на старата црква. На тоа место, во спомен на настанот "Пре-

ишараните прозорци. На овие мозаици е претставено Исусовото раѓање во Витлеем, Преображението Господово, Тајната Вечера на Сион, Страдањето на Господ Исус Христос на Голгота и Воскресението Господово.

Базилката има две полукружни капели украсени со мозаици. Таа е изградена на две нивоа и во неа се наоѓа интересен раскошен прозорец (и тоа во крипталната капела). Кровната конструкција е дрвена. Од горниот дел на црквата се добива исклучителен поглед на Израелската долина и на целата околина. Пред базиликата се наоѓа мал византиски молитвеник со олтар. Околу бази-

ликата се гледаат многу урнатини од христијански споменици и сараценски згради.

Треба да се посети и тврдината на Јосиф Флавиј. Тој овде изградил тврдина долга 3-4 километри, но римскиот војсководец Плацит ги намил војниците во рамнината и успеал да дојде до тврдината.

Во близина на спомнатата базилика се наоѓа православен машки манастир посветен на Светото Преображение и црквата "Св. Илија", која е изградена во XIX век, од камен. Таа има прекрасен иконостас и икони, меѓу кои иконата на Преображение Господово и икона на Св. пророк Илија. Оваа црква нај-

многу ја посетуваат православните христијани, но и луѓето со различна вероисповед. Таа е доволно просторна за да прими неколку стотини верници, кои присуствуваат на богослужбата на празникот Преображение Господово. Овде се чува палестинска икона од XVIII век со ретка вредност и на неа Исус е претставен облечен во архијерејска одежда, како седи на престолот на владиката.

Да потсетиме дека на излезот од црквата се наоѓа специјализирана продавница за свети предмети.

Јужнословенскиот патријарх Јоаникиј, во XIV век на гората Тавор подигнал прекрасна православна црква

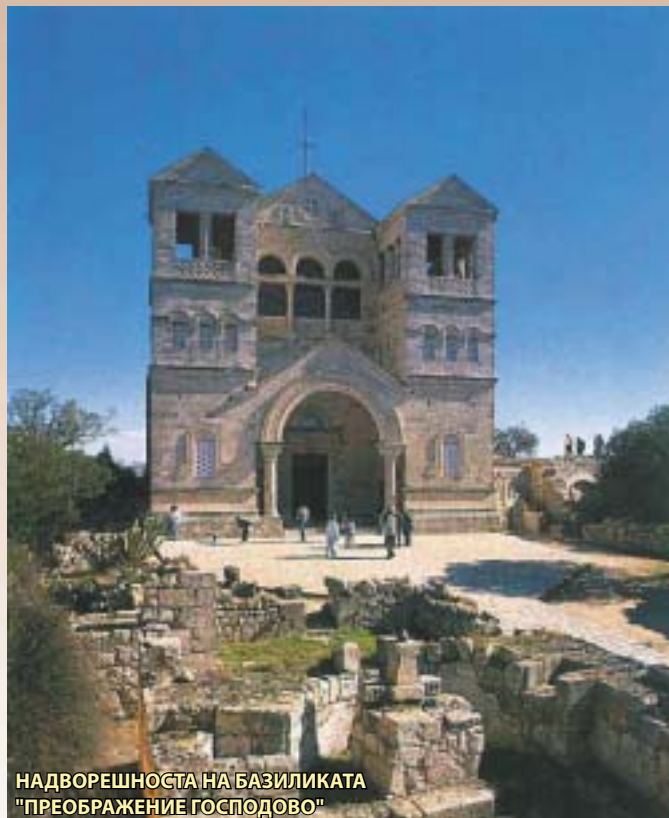
GOSPODOVOTO PREOBRA@ENI E NA GORATA TAVOR

ображение Господово", во 1923 година е подигната величествената базилика "Господово Преображение". Исто така, бил подигнат и фрањевскиот манастир. Издигнатиот манастир со величествената базилика е последна од серијата градби со религиозна природа, кои во минатите векови обично биле уништувани за време на војна.

ЖЕЛБАТА НА АПОСТОЛ ПАВЛЕ

Оваа базилика е подигната во облик на три кули заради да се исполни желбата на Св. апостол Петар, која тој ја изјавил во моментите на Преображението Господово: "Ра-ви, добро ни е да бидеме овде; да направиме три сеници: една за Тебе, една за Мојсеја и една за Илија".

Оваа трибродна базилика е изградена во римско-сиријски стил и има тешки и украсени столбови. Црквата е украсена со мозаици кои сјајат светлоцрвено од светлоста која навлегува преку

НАДВОРЕШНОСТА НА БАЗИЛИКАТА "ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДОВО"

посветена на Св. Никола. Меѓутоа, за време на муслиманското владеење над Палестина, оваа црква била урната и до ден денес нема никаква трага од неа. Да се надеваме дека ќе дојде време кога ќе се открие местото каде што се наоѓала оваа црква и таа ќе биде обновена.

Подолу од гореспомнатите цркви, на местото наречено "Бабел-Хава", каде што патот благо се спушта, на левата страна се гледа една зграда која се вика "Молитвеник на слегувањето", која неодамна е обновена. На ова место апостолите го прашале Господ зошто им наредил да не кажуваат за она што го виделе на гората Тавор (за Неговото Преображение).

Потоа се слегува во селото Табурија, во подножјето на гората Тавор каде Господ го излекувал болното момче, кое апостолите не можеле да го оздрават.

Со благослов на Неговото Високо Преосвештенство Митрополит Европски г. Горазд